

PRÁVNÍ VZTAHY, JEJICH ÚČASTNÍCI

Mgr. Michal Oblouk

PRÁVO A MORÁLKA

- ▣ **PRÁVO** = soubor pravidel a předpisů (právních norem), jimiž stát upravuje přípustné jednání a vztahy mezi občany
- ▣ řada lidí se chová podle toho, co pokládá za slušné a správné – řídí se **morálními normami** (nemají písemnou formu, jejich dodržování je záležitostí svědomí každého člověka)
- ▣ vždy musí existovat stanovená pravidla – **právní normy** (jsou psané a závazné) – nejstarší je **Chammurapiho zákoník** z 18. stol. př. n. l.
- ▣

PRÁVNÍ VZTAHY

- ▣ **právní vztah** = společenský vztah dvou nebo více subjektů práva, které mají vzájemná práva a povinnosti
- ▣ základním prvkem každého právního vztahu jsou jeho **subjekty** - osoby zavázané vzájemnými povinnostmi a oprávněné k vzájemným právům (fyzické a právnické osoby, stát)
- ▣ každý právní vztah má **obsah** (práva a povinnosti účastníků) a **předmět** (cíl, ke kterému účastníci směřují)
- ▣ podle počtu subjektů se dělí na **dvoustranné** a **vícestranné**
vlastnictví, koupě a prodej, pronájem, manželství, pracovní poměr, vztahy mezi rodiči a dětmi, státní občanství, trestání

FYZICKÉ OSOBY

- ▣ jednotliví lidé
- ▣ **způsobilost k právům a povinnostem** (*právní subjektivita*) má každý člověk od narození do smrti - smrtí tato způsobilost zanikne (pokud je fyzická osoba dlouhodobě nezvěstná a je pravděpodobné, že již nežije, může ji soud prohlásit za mrtvou), člověk jí nemůže být zbaven
- ▣ **způsobilost k právním úkonům** (*svéprávnost*) mají jen zletilí, tzn. ti, kteří dovršili 18 let věku (zbavit způsobilosti k právním úkonům může fyzickou osobu kvůli duševní poruše nebo nadměrnému požívání omamných látek pouze soud), za osoby, které nejsou způsobilé, jednájí jejich

PRÁVNICKÉ OSOBY

- ▣ subjekty uměle vytvořené
- ▣ **musí vznikat předepsaným způsobem** (ke vzniku je potřeba písemná smlouva nebo zakladatelská listina) - **vzniká zásadně dnem zápisu do veřejného nebo jiného rejstříku**
- ▣ mají právní osobnost (způsobilost mít práva a povinnosti) od okamžiku svého vzniku – je třeba určit její název a sídlo
- ▣ jejím jménem jednají fyzické osoby - statutární orgány nebo pověření zaměstnanci či členové
- ▣ zanikají dnem výmazu z veřejného

PRÁVNICKÉ OSOBY

- 1) **OBCHODNÍ SPOLEČNOSTI A DRUŽSTVA** – evropská společnost, akciová společnost, společnost s ručením omezeným, veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, státní podnik
- 2) **NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE** – církve a náboženské společnosti, spolky, odbory, fundace
- 3) **PENĚŽNÍ ORGANIZACE** – banky, spořitelny, pojišťovny, investiční fondy
- 4) **VEŘEJNOPRÁVNÍ PRÁVNICKÉ OSOBY** – stát, kraj, obec, svazek obcí, příspěvkové organizace, vysoká škola, veřejná výzkumná instituce

ZDROJE

- http://cs.wikipedia.org/wiki/Chammurapiho_z%C3%A1kon%C3%ADk
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Fyzick%C3%A1_osoba
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Pr%C3%A1vnick%C3%A1_osoba
- http://cs.wikipedia.org/wiki/St%C3%A1tn%C3%AD_podnik
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Dru%C5%BEstvo>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Odbory>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Nadace>
- <https://cs.wikipedia.org/wiki/Pr%C3%A1vo>
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Pr%C3%A1vn%C3%AD_vztah
- <https://cs.wikipedia.org/wiki/Spolek>
- <https://cs.wikipedia.org/wiki/Fundace>
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Nada%C4%8Dn%C3%AD_fond
- <https://cs.wikipedia.org/wiki/%C3%9Astav>
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Obecn%C4%9B_prosp%C4%9B%C5%A1n%C3%A1_spole%C4%8Dnost
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Sv%C4%9B%C5%99ensk%C3%BD_fond
- https://cs.wikipedia.org/wiki/St%C3%A1tn%C3%AD_fondy_%C4%8Cesk%C3%A9_republiky
- https://cs.wikipedia.org/wiki/P%C5%99%C3%ADsp%C4%9Bkov%C3%A1_organizace